

Lectio Divina segédanyag

C év - Lk 18,9-14

A Szentmise evangéliumi szakaszához

Lectio Divina munkacsoport:

Biblikus nézőpont:

Asztalos Gábor, Geizselhardt Sára, Nyúl Viktor,

Liturgikus nézőpont

Asztalos Gábor

Pedagógiai nézőpont:

Csonka Laura, Roszkopf Rita

Szemlélődési nézőpont

Radnai Kinga

Szerkesztő

Asztalos Livia

Tanítóhivatali nézőpont

Révai László,

Sárszegi Judit

Lektorálta: Nyúl Viktor

+ EVANGÉLIUM Szent Lukács könyvéből

Abban az időben:

Az elbizakodottaknak, akik magukat igaznak tartották, másokat pedig megvetettek, Jézus ezt a példabeszédet mondta:

„Két ember fölment a templomba imádkozni, az egyik farizeus volt, a másik vámos. A farizeus megállt, és így imádkozott magában: »Istenem, hálát adok neked, hogy nem vagyok olyan, mint a többi ember, rabló, igazságtalan, házasságtörő, mint ez a vámos is. Kétszer böjtölök hetenként, és tizedet adok mindenből, amim van.« A vámos pedig távolabb állt meg, és a szemét sem merte az égre emelni, hanem a mellét verve így szólt: »Istenem, légy irgalmas nekem bűnösnek.« Mondom nektek, hogy ez megigazultan ment haza, amaz viszont nem. Mert mindazt, aki magát felmagasztalja, megalázzák, aki pedig megalázza magát, azt felmagasztalják.”

1. Lectio – olvasás

1.1. Biblikus vonal

1.1.1. Görög szöveg szó szerinti fordítása

⁹Ἐἶπεν δὲ καὶ πρὸς τινὰς τοὺς πεποιθότας ἐφ’ ἑαυτοῖς ὅτι εἰσὶν δίκαιοι καὶ ἐξουθενοῦντας τοὺς λοιποὺς τὴν παραβολὴν ταύτην·

Egyeseknek pedig, akik magukban meg voltak győződve, hogy ők igazak, és megvetették a többieket, ezt a példázatot mondta:

¹⁰ Ἄνθρωποι δύο ἀνέβησαν εἰς τὸ ἱερὸν προσεύξασθαι, ὁ εἷς Φαρισαῖος καὶ ὁ ἕτερος τελώνης.

Két ember felment a templomba imádkozni, az egyik farizeus, és a másik vámos (volt).

¹¹ ὁ Φαρισαῖος σταθεὶς πρὸς ἑαυτὸν ταῦτα προσηύχετο· ὁ θεός, εὐχαριστῶ σοι ὅτι οὐκ εἰμὶ ὡσπερ οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων, ἄρπαγες, ἄδικοι, μοιχοί, ἢ καὶ ὡς οὗτος ὁ τελώνης·

A farizeus megállva önmagához ezeket imádkozta: „Istenem, hálát adok neked, hogy nem vagyok olyan, mint az emberek közül a többiek: rablók, igaztalanok, házasságtörők, vagy mint ez a vámos is.

¹² νηστεύω δις τοῦ σαββάτου, ἀποδεκατῶ πάντα ὅσα κτῶμαι.

Böjtölök hetente kétszer, megadom a tizedet mindenből, amit birtokolok.”

¹³ ὁ δὲ τελώνης μακρόθεν ἐστὼς οὐκ ἤθελεν οὐδὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπάρει εἰς τὸν οὐρανόν, ἀλλ’ ἔτυπεν τὸ στῆθος αὐτοῦ λέγων· ὁ θεός, ἰλάσθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ.

A vámos pedig messziről megállva nem akarta a szemét sem fölemelni az ég felé, hanem a mellét verte mondva: „Istenem, könyörülj rajtam, a bűnösön!”

¹⁴ λέγω ὑμῖν, κατέβη οὗτος δεδικαιωμένος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ παρ' ἐκεῖνον· ὅτι πᾶς ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται, ὁ δὲ ταπεινῶν ἑαυτὸν ὑψωθήσεται.

Mondom nektek, ez megigazultan ment le az otthonába, eltérően attól, mert mindaz, aki felmagasztalja önmagát, az meg fog alázthatni, aki pedig megalázza önmagát, az fel fog magasztaltatni.

1.1.2. Legfontosabb magyar fordítások

Nova Vulgata

Szent István Társulati Biblia

Jeromos fordítás

Békés-Dalos Újszövetségi Szentírás

Károli Gáspár revideált fordítása

Simon Tamás László O.S.B. Újszövetség-fordítása

⁹Dixit autem et ad quosdam, qui in se confidebant tamquam iusti et aspernabantur ceteros, parabolam istam:

⁹Az elbizakodottaknak, akik meg voltak róla győződve, hogy igazak, s a többieket megvetették, ezt a példabeszédet mondta:

⁹Néhány elbizakodottnak pedig, akik azt gondolták, hogy ők igazak, és másokat megvetettek, ezt a példabeszédet mondta:

⁹Az elbizakodottakhoz, akik magukat igaznak tartották és másokat megvetettek, ezt a példabeszédet intézte:

⁹Némelyeknek pedig, kik elbizakodtak magukban, hogy ők igazak, és a többieket semmibe sem vették, ezt a példázatot is mondta:

⁹Némely elbizakodott embernek, aki magát igaznak tartotta, a többieket pedig megvetette, ezt a példázatot mondta:

¹⁰“ Duo homines ascenderunt in templum, ut orarent: unus pharisaeus et alter publicanus.

¹⁰„Két ember fölment a templomba imádkozni, az egyik farizeus volt, a másik vámos.

¹⁰»Két ember fölment a templomba imádkozni, az egyik farizeus volt, a másik vámos.

¹⁰„Két ember fölment a templomba, hogy imádkozzék, egy farizeus és egy vámos.

¹⁰Két ember méne fel a templomba imádkozni; az egyik farizeus, és a másik vámszedő.

– ¹⁰Két ember ment fel a Templomba imádkozni. Az egyik egy farizeus, a másik egy vámos.

¹¹Pharisaeus stans haec apud se orabat: “Deus, gratias ago tibi, quia non sum sicut ceteri hominum, raptores, iniusti, adulteri, velut etiam hic publicanus;

¹¹A farizeus odaállt előre, és így imádkozott magában: Isten, hálát adok neked, hogy nem vagyok olyan, mint a többi ember, rabló, igazságtalan, házasságtörő, mint ez a vámos is.

¹¹A farizeus megállt, és így imádkozott magában: ‘Istenem! Hálát adok neked, hogy nem vagyok olyan, mint a többi ember, rabló, igaztalan és házasságtörő, mint ez a vámos is.

¹¹A farizeus emelt fővel így imádkozott magában: hálát adok neked Isten, hogy nem vagyok olyan, mint a többi ember: rabló, gonosz, házasságtörő, mint ez a vámos is.

¹¹A farizeus megállván, ily módon imádkozék magában: Isten! hálákat adok néked, hogy nem vagyok olyan, mint egyéb emberek, ragadozók, hamisak, paráznák, vagy mint ím e vámszedő is.

¹¹A farizeus megállt, és így imádkozott magában: „Istenem, hálát adok neked, hogy nem vagyok olyan, mint a többi ember: harácsoló, gonosz, parázna, vagy mint ez a vámos is.

¹²ieiuno bis in sabbato, decimas do omnium, quae possideo”.

¹²Kétszer böjtölök hetenként, mindenemből tizedet adok. –

¹²Kétszer böjtölök hetente, tizedet adok mindenemből.’

¹²Hetenként kétszer böjtölök, tizedet adok mindenből, amim van.

¹²Böjtölök kétszer egy héten; dézsmát adok mindenből, a mit szerzek.

¹²Kétszer egy héten böjtölök, s tizedet adok mindenből, amit szerzek.”

¹³Et publicanus a longe stans nolebat nec oculos ad caelum levare, sed percutiebat pectus suum dicens: “Deus, propitius esto mihi peccatori”.

¹³A vámos megállt hátul, szemét sem merte fölemelni az égre, inkább a mellét verte és könyörgött: Isten, irgalmazz nekem, bűnösnek! –

¹³A vámos pedig távol állt meg, nem merte a szemét sem az égre emelni. Mellét verve így szólt: 'Istenem! Légy irgalmas nekem, bűnösnek!'

¹³A vámos pedig megállt hátul és szemét sem merte fölemelni az égre, csak mellét verte e szavakkal: Istenem, légy irgalmas hozzám, bűnöshöz.

¹³A vámszedő pedig távol állván, még szemeit sem akarja vala az égre emelni, hanem veri vala mellét, mondván: Isten, légy irgalmas nékem bűnösnek!

¹³A vámos pedig távol állt, még a szemét sem akarta az égre emelni, hanem mellét verve így beszélt: „Istenem, légy irgalmas hozzám, bűnöshöz!”

¹⁴Dico vobis: Descendit hic iustificatus in domum suam ab illo. Quia omnis, qui se exaltat, humiliabitur; et, qui se humiliat, exaltabitur ”.

¹⁴Mondom nektek, hogy ez megigazultan ment haza, az nem. Aki magát felmagasztalja, az megaláztatik, aki megalázza magát, az felmagasztaltatik.”

¹⁴Mondom nektek: ez megigazultan ment haza, amaz pedig nem. Mert mindazt, aki magát felmagasztalja, megalázzák, és aki magát megalázza, felmagasztalják.«

¹⁴Mondom nektek: ez megigazulva ment haza, az nem. Mindazt, aki fölmagasztalja magát, megalázzák, aki pedig megalázza magát, azt fölmagasztalják.”

¹⁴Mondom néktek, ez megigazulva méne alá az ő házához, inkább hogynem amaz: mert valaki felmagasztalja magát, megaláztatik; és a ki megalázza magát, felmagasztaltatik.

¹⁴Mondom nektek, ez megigazulva ment haza, a másik nem. Mert aki felmagasztalja magát, azt megalázzák, aki pedig megalázza magát, azt felmagasztalják.

1.1.3. Behatárolás

Ezt az epizódot egyedül Lukács őrizte meg az evangéliumában, s leírása szerint Jézus a Jeruzsálem felé tartó útja során mondja el a hallgatóinak. A szakaszt az özvegyről s az igazságtalan bíróról szóló példabeszéd (Lk 18,1-8), és a Mesternek a gyerekekkel való találkozása (Lk 18,15-17) veszi körül. Így a perikópa a Lk 18,9-14 versek között helyezkedik el.

1.1.4. Szó szerinti üzenet

Lukács hangsúlyozza, hogy

- nem csak az a fontos, hogy az imádság állhatatos (Lk 18,1-8), hanem, hogy Isten-központú is legyen. Mind a farizeus, mind a vámos egy-egy zsolttárral imádkozik (Zsolt 26,4-5; Zsolt 51,3), de az előbbinél önmaga marad a középpontban, nem jön létre találkozás az Úr és az imádkozó között. Viszont a vámos valóban megszólítja Istent, valóban hozzá fordul, őrá figyel.
- Isten előtt különösen is kedves a megtört, a bűnbánó szív, amely irgalomért kiált. Isten az irgalom Ura, aki mindig kész megbocsátani. Ő örömet leli a bűnös megtérésében (Lk 15,7.10.24).
- Az Úr elsősorban az ember szívét, vagyis a szándékát, a döntéseit nézi, s nem a külsőt, a tettek mennyiségét (1Sám 16,7). A legnagyobb (vallásos) cselekedetek sem érnek semmit szeretet nélkül Isten szemében (1Kor 13,1-3).
- A megigazulás mindenekelőtt Isten ajándéka, de annak konkrét megvalósulása függ az ember nyitottságától is. Aki gögősen önmagát felmagasztalja, annak a szívében nincsen hely Istennek, s idővel elbukik. Viszont az alázatos, egyszerű hívő embert, az Úr felmagasztalja.

1.1.5. Kulcsszavak rövid elemzése

τὸ στῆθος (*to sztéthosz*): 'mell, mellkas' (Lk 18,13)

Jánosnál a „mellkas” szó a bensőséges, meghitt kapcsolatnak, illetve a hatalomnak és a dicsőségnek a jele: a szeretett tanítvány odahajol Jézus mellkasához, hogy megkérdezze tőle, ki az, aki elárulja őt (Jn 13,25; Jn 21,20), továbbá a hét angyal aranyövet visel a mellén (Jel 15,6). Ez a szó a Lukács-evangéliumban kétszer jelenik meg, s mindegyik alkalommal a verés cselekvése kapcsolódik hozzá: a vámos és a tömeg is a mellét veri (Lk 18,13; Lk 23,48). A vámos még a szemét sem emeli fel, hanem a tekintetét leszegve a mellkasát, jelképesen a szívét üti bűnbánata jeléül, ahogy a szavai is mutatják (Lk 18,13). Ennek kapcsán jegyzi meg Jézus, hogy ez a férfi megigazult, vagyis igazként ment haza (Lk 18,14). A másik epizódban pedig, miután a kereszten meghalt Jézusról megállapítja a római százados, hogy ez az ember valóban igaz volt, az emberek szemlélve ezeket az eseményeket, mellüket verve, megdöbbenve mennek el (Lk 23,47-48).

Lukácsnál tehát a mellverés gesztusa a bűnbánatnak, a megrendülésnek a szimbóluma, amely ha őszintén Isten felé irányul, akkor annak következménye a megigazulás, az igazzá válás.

ἰλάσθητι (*hilászthéti*): 'könyörül, kiengesztelődik' (Lk 18,13)

Az evangéliumokban csak Lukácsnál található meg ez a kifejezés, és egyedül ebben a szakaszban, ami kiemeli a jelentőségét. A vámos ezzel a könyörgéssel fordul Istenhez (Lk 18,13). A szó az Újszövetségben még egyszer megjelenik: Jézushoz kapcsolódóan, aki irgalmas és az Istenhez hűséges főpapként kiengeszteli a nép bűneit (Zsid 2,17). Ennek az utóbbi igehelynek a fényében (Zsid 2,17), és a templom helyszínének a megemlékezésével (Lk 18,10) liturgikus vonást nyer a vámos kérése. Hiszen ahhoz az Istenhez fordul közvetlenül, akinek a kiengesztelése első sorban a főpap, illetve a pap áldozatbemutatásának a feladata volt az ószövetségi előírásoknak megfelelően (vö. Lev 4). Így a vámos imáját követő kiengesztelődés Jézus példabeszédében már előképe annak a kiengesztelő áldozatnak, amit Jézus Krisztus, az egyetlen és örök Főpap, hozott meg a kereszthalálával, s aminek gyümölcse a kiengesztelődés Isten és a bűnös ember között (Zsid 9,11-14). Erre a kereszthalál-áldozatra utal a Mester a „megalázás” és a „felmagasztalás” szavakkal is (Lk 18,14). Vagyis a bűnös vámos, ellentétben a gőgös farizeus logikájával (Lk 18,11-12), nem a saját erejéből, hanem az irgalmas Istenbe vetett bizalma és hite miatt távozik megigazultan.

1.2. Kontextuális – kánoni párhuzamok

Párhuzamok Lukács evangéliumán belül

14,10-11 “Ha tehát hivatalos vagy valahova, menj el, és foglald el az utolsó helyet, hogy amikor a házigazda fogad, ezt mondja neked: Barátom, menj följebb! Így megtiszteltetésben lesz részed az egész vendégsereg előtt. Mert aki magát felmagasztalja, az megaláztatik, aki magát megalázza, az felmagasztaltatik.”

16,15 “De ő kijelentette: „Ti igaznak mondjátok magatokat az emberek előtt, az Isten azonban belelát szívetekbe. Ami az emberek szemében nagy érték, az az Isten előtt megvetést érdemel.”

23,48 “És az egész kíváncsi tömeg, amely összeverődött, a történetek láttán mellét verte, és szétoszlott.”

Szinoptikus párhuzamok

Mt 6,1 “Ügyeljete, hogy a jót ne az emberek szeme láttára tegyétek, azért, hogy lássanak benneteket. Így semmi jutalom nem vár rátok mennyei Atyátoknál.”

Mt 9,14 “Odamentek hozzá János tanítványai és megkérdezték: „Miért van az, hogy mi és a farizeusok sokat böjtölünk, a te tanítványaid ellenben nem böjtölnek?”

Mt 21,31 “Melyik tett eleget a kettő közül apja kívánságának?” „Az első” – válaszolták. Erre Jézus így szólt hozzájuk: „Bizony mondom nektek, hogy a vámosok és a cédák megelőznek benneteket az Isten országában.”

Mt 23,12 “Aki felmagasztalja magát, azt megalázzák, aki megalázza magát, azt felmagasztalják.”

Mt 23,23 “Jaj nektek, írástudók és farizeusok, ti képmutatók! Mentából, kaporból és köményből tizedet adtok, közben ami fontosabb a törvényben, az igazságosságot, az irgalmat és a hűséget elhanyagoljátok. Ezt meg kell tenni, azt nem szabad elhagyni.”

Mt 23,28 “Így ti is kívülről igazaknak látszotok az emberek szemében, de belül tele vagytok képmutatással és gonoszszággal.”

Kánoni elemzés (párhuzamok a Szentírás más könyveiben)

MTörv 14,22 “Termésedből, mindabból, ami földeden terem, minden évben gondosan vedd ki a tizedet”

Ez 33,13 “Ha azt mondom az igaznak: „Biztosan életben maradsz”, de ő igaz voltában bizakodva gonoszszágot visz végbe, nos, akkor nem emlékezem többé igaz voltára, hanem meg kell halnia gonoszsága miatt, amit elkövetett.”

Dán 9,19 “Hallgass meg, Uram! Bocsáss meg, Uram! Figyelj rám, Uram! Városod és néped a te nevedet viseli, azért cselekedj tenmagadért és ne késlekedj!”

ApCsel 3,1 “Péter és János a kilencórai imádság idején fölment a templomba.”

Róm 1,29 “Tele is vannak mindenféle gonoszszággal, hitványsággal, kapzsisággal, ravaszsággal, tele irigységgel, gyilkossággal, vetélkedéssel, ármánykodással, rosszindulattal.”

Róm 10,3 “Mert félreismerik az Istentől eredő megigazulást, és a magukéval próbálják behelyettesíteni, nem vetik alá magukat az Istentől származó megigazulásnak.”

2Kor 2,17 “Mi nem tartozunk azok közé, akik Isten tanításával nyeréskednek, hanem őszintén, mintegy az Istenből beszélünk, az Isten színe előtt Krisztusban.”

2. Meditáció – elmélkedés

2.1. Tanítóhivatali nézőpont

2.1.1. Katolikus Egyház Katekizmusa

A farizeus és a vámos

2613 Az imádságról szóló három fontos példabeszédet Szent Lukács hagyta ránk:

Az első, "az alkalmatlankodó barát", a sürgető imádságra buzdít: "Zörgessetek és megnyitják nektek". Annak, aki így imádkozik, a mennyei Atya adni fogja, amire szüksége van, elsősorban a Szentlelket, aki minden jó adomány foglalata.

A második, "az alkalmatlankodó özvegyasszony" példázatának központjában az imádság egyik tulajdonsága áll: mindig kell imádkozni és nem szabad belefáradni a hit türelmével. Mindazonáltal, amikor "az Emberfia eljön, gondold, hogy fog hitet találni a földön?"

A harmadik, "a farizeus és a vámos" példabeszéde az imádkozó szív alázatáról beszél. "Isten, irgalmazz nekem, bűnösnek!" Az Egyház ezt az imádságot szakadatlanul magáévá teszi: "Kyrie eleison!"

2839 Merész bizalommal kezdtünk imádkozni a mi Atyánkhoz. Kérve Tőle, hogy szenteltessék meg az Ő Neve, azt kértük, hogy egyre inkább megszentelődjünk. Jóllehet magunkra öltöttük a keresztségi ruhát, utána is vétkezünk és elfordulunk Istentől. Most ebben az új kérésben hozzá fordulunk, mint a tékozló fiú, és bűnösnek valljuk magunkat előtte, mint a vámos. Kérésünk "gyónással" kezdődik, mellyel egyszerre valljuk meg nyomorúságunkat és az Ő irgalmasságát. Erős a reményünk, mert az Ő Fiában "van megváltásunk és bűneink bocsánata" (Kol 1,14). Megbocsátásának hatékony és biztos jelét Egyházának szentségeiben találjuk meg.

588 Jézus botrány volt a farizeusoknak amiatt, hogy a vámosokkal és a bűnösökkel éppoly családiasan étkezett, mint velük. Azoknak, "akik magukat igaznak tartották és másokat megvetettek" (Lk 18,9), mondta Jézus: "Nem az igazakat jöttem hívni, hanem a bűnösöket a bűnbánatra" (Lk 5,32). Még tovább ment, amikor a farizeusok füle hallatára kijelentette, hogy mivel a bűn egyetemes, azok, akik úgy gondolják, hogy nem szorulnak gyógyulásra, magukat vakítják meg.

A bűnösök megigazulása Jézus által

1994 A megigazulás Isten szeretetének Jézus Krisztusban megnyilvánult és a Szentlélek által adott legkiválóbb műve. Szent Ágoston úgy gondolja, hogy a bűnös megigazulása "nagyobb dolog, mint az ég és a föld teremtése", mert "az ég és a föld elmúlik; a választottak üdvössége és igazsága azonban soha nem múlik el". Azt is gondolja, hogy a bűnösök megigazulása fölülmúlja az angyalok igazságban történt teremtését is, amennyiben nagyobb irgalmasságról tanúskodik.

615 "Ahogy egy embernek engedetlensége miatt bűnössé váltak sokan, úgy válnak egynek engedelmissége miatt sokan igazzá" (Róm 5,19). Jézus haláláig tartó engedelmissége által beteljesítette a szenvedő Szolga helyettesítő szerepét, aki engesztelésül adja oda életét, hordozva sokak bűnét, akiket gonoszágaikat hordozva megigazulttá tesz. Jézus helyrehozta vétkeinket, és elégtételt adott az Atyának bűneinkért.

2.2.2. Pápai gondolatok

Szent II. János Pál pápa: Veritatis splendor

vö. Lk 18,9-14; vö. Lk 18,13

104. Ebben az összefüggésben tárul ki a tér a megtérő bűnös ember felé irányuló isteni irgalmasság és az emberi gyöngeségre irányuló megértés számára. Ez a megértés soha nem jelenti a jó és a rossz mértékének kompromittálását és meghamisítását azért, hogy a körülményekhez alkalmazzuk őket. Amennyire emberi, hogy a vétkes ember beismeri gyöngeségét és irgalmat kér bűnére, annyira elfogadhatatlan az a magatartás, mely a saját gyöngeségéből készít mértéket a jó igazságához, oly módon, hogy igazolhatja önmagát anélkül, hogy Istenhez és az ő irgalmasságához kellene fordulnia. Az ilyen magatartás az egész társadalom erkölcsiségét megrontja, mert arra tanít, hogy kételkedjenek az erkölcsi törvény objektivitásában általában és elutasítsák a bizonyos emberi cselekedeteket tiltó törvények föltétel nélküliségét. Mindez az összes erkölcsi értékösszekeverésével végződik.

Ehelyett meg kell hallanunk azt az *üzenetet, mely a farizeus és a vámos evangéliumi példázatából hangzik felénk* (vö. Lk 18,9-14). A vámosnak talán voltak igazolásai elkövetett bűneire, melyek csökkentették felelősségét, de imádságában nem ezeket az igazolásokat sorolja, hanem megvallja méltatlanságát Isten szentsége előtt: „Isten, irgalmazz nekem, bűnösnek!” (18,13) A farizeus ellenben, aki igaznak tartotta önmagát, valószínű mentséget talált volna minden hibájára. Ez a kép minden idők embere erkölcsi lelkiismeretének két különböző magatartását állítja elénk. A vámos a „bűnbánó” lelkiismeretet képviseli, mely teljes tudatában van természetgyöngeségének és bűnösségében, bármennyi szubjektív igazolása is volna rájuk, belátja, hogy megváltásra szorul. A farizeus az „önelégült” lelkiismeretet képviseli, mely azzal áztatja magát, hogy az isteni kegyelem segítsége nélkül meg tudja tartani a törvényt, s meg van győződve arról, hogy nincs szüksége az irgalomra.

2.3. Liturgikus nézőpont

Az evangéliumi szakasz kapcsolódási pontjai a szentmise szertartásának egyéb szövegeivel

Jézus az evangéliumokban többször is beszél arról, hogy az ember felett ítélet csakis Isten mondhat. Ebben az *evangéliumi szakaszban* (Lk 18,9-14) is ezt a témát járja körül. A templomba imádkozni betérő farizeus a másik emberhez hasonlítva magát, nemcsak róla, hanem önmagáról is ítéletet mond. Ennek az a veszélye, hogy magamat nem biztos, hogy olyannak látom, mint amilyennek Isten lát engem.

Az *olvasmány* (Sir 35,15b-17.20-22a) Istent olyan bíróként mutatja be, aki ítéleténél nem az ember által elért eredményeket veszi számításba, hanem azt, ami a szívében van. Fontos, hogy az Úr szolgálatát se egyszerűen kötelességként tekintsük, hanem tegyük azt teljesen a magunkévá, Isten iránti szeretetből.

Ezt mondja a szentmise könyörgése is: „*Add, hogy szeressük, amit parancsolsz, és segíts, hogy elnyerjük, amit ígérsz.*”

Ha így teszünk, akkor a *válaszos zsoltár* szavai szerint „*Minden időben áldom az Urat, dicséretét szüntelenül zengi ajkam*” (Zsolt 33,2) és ha segítségért Őhöz kiáltok, meghallgat. Eképpen lesz Isten szolgálata egyben öröm forrása is.

A *szentlecke* (2Tim 4,6-8.16-18) szépen egybecseng az olvasmány gondolatával: Pál apostolnál Isten „*igazságos Bíró*”. Az egész életen át tartó szolgálatnak, azaz itt Krisztus evangéliumának hirdetése – jutalmát érzékletesen írja le: „*készen vár rám az igazság győzelmi koszorúja*”, az „*Úr ... megszabadít ..., és átment mennyei országába*”. A keresztény ember reménye ez, ami egyúttal túlmutat az itt leírt életen.

Az egyetemes könyörgésben a helyes lelkiületet és hozzáállást tehát így foglalja össze a liturgia: „Méltatlanok vagyunk arra, hogy téged Atyánknak nevezzünk, ezért hálásan köszönjük neked, hogy mégis magadhoz emelsz minket.”

2.4. Pedagógiai vonal

2.4.1. Tantörténet

A repedt cserépedény

Kínában egy vízhordozónak volt két nagy cserépedénye. Annak a botnak egy-egy végén lógtak, amit a nyakában hordott. Az egyik edényen volt egy repedés, míg a másik tökéletes volt és mindig egy teljes adag vizet szállított. A pataktól a házig tartó hosszú séta végén a megrepedt edény már csak félig volt vízzel.

Két teljes évig ez így ment, minden nap, a vízhordozó már csak másfél edény vizet szállított vissza a házba.

Természetesen a tökéletes edény büszke volt a teljesítményére, hisz tökéletesen csinálta. De a szegény törött cserép szégyellte a tökéletlenségét, és nyomorultnak érezte magát, hogy csak feleannyit tudott teljesíteni.

A két év keserűség után, egyik nap megszólította a vízhordozót a pataknál.

- Szégyellem magam, mert a víz szivárog egész úton hazafelé.

A vízhordozó így válaszolt a cserépnek:

- Észrevetted, hogy virágok az ösvényen csak a te oldaladon teremnek, s nem a másik cserép oldalán? Ez azért van így, mert én mindig tudtam a hibádról, és virágmagot szórtam az ösvénynek erre az oldalára. Minden nap te locsoltad őket, amíg visszasétáltunk. Két éve leszedelem ezeket a gyönyörű virágokat, hogy az asztalt díszítsem velük. Ha nem lennél olyan, amilyen vagy, akkor ez a gyönyörűség nem ragyogná be a házamat.

Forrás: https://www.szepi.hu/irodalom/vallas/tima/tima_278.html

2.4.2. Evangélium témáját feldolgozó versek

A vámos imája

Áldalak téged,
aki a tőled távol állót magadhoz közelíted.

Köszönöm,
hogy rád nyitottnak teremtesz minden embert,
s hogy mint a szomjas föld vágyódhatunk utánad.

Áldalak téged, Jézus,
akit mindig megtalálunk,
ha hozzád indulunk mélységeinkből.

Add, hogy szomjúságunkban
mindig hozzád emeljük szemünket,
a te magasságaid felé.

Ámen.

Forrás: https://www.szepi.hu/irodalom/vallas/tima/tima_485.html

2.4. Kérdések az evangéliumhoz

- Kire gondoltam ma megvetéssel, miközben magamat fölé helyeztem?
- Az imádságomban Isten áll-e a középpontban, vagy a tetteim?

3. Oratio – imádság

A szentmise első könyörgése

Mindenható, örök Isten, növeld bennünk a hitet, a reményt és a szeretetet. Add, hogy szeressük, amit parancsolsz, és segíts, hogy elnyerjük, amit ígérsz. A mi Urunk, Jézus Krisztus, a te Fiad által, aki veled él és uralkodik a Szentlélekkel egységben, Isten mindörökkön örökké.

Evangeliumhoz kapcsolódó fohász

Mennyei Atyám, Jézus nevében kérlek, küldd el Szentlekedet, hogy maradjak mindig egyszerű s alázatos, és ne vessek meg senkit sem tettei miatt, hanem imádkozzam értük! Ámen.

4. Contemplatio – szemlélődés

Jézus nem azt akarja mondani, hogy legyünk álszerények, és ha jónak is látjuk magunkat, mégis tegyünk úgy, mintha bűnösök lennénk.

Szabad látni és hinni, hogy alapvetően helyesek a törekvéseink (másokhoz képest).

Jézus azonban tovább megy, emeli a tétet: azon túl, hogy beépítettünk az életünkbe számtalan szép és üdvös szokást, ami Istennek bizonyára nagyon kedves, mi az, amiben még mindig tudok tovább növekedni? Mi az, amiben nap mint nap elesem? Mi az a terület az életemben, ahol a megtérésre, önmagam megtagadására, a komfortzónámból való kilépésre, mások radikálisabb szeretésére még nem sikerült eljutnom?

Mi, emberek, szeretünk megérkezni. Szeretünk késznek tudni bármit, amibe belefogtunk, mert az megnyugvással tölt el. Isten azonban vágyik a közelségünkre. Amint én azt mondom, hogy “elég jó vagyok”, ezzel azt fejezem ki Istennek, hogy nem szorulok már Rá, és az irgalmára. Jézus nem egy (látszólagos) önmarcangolásra hív, hanem arra a fájdalmas, mégis felszabadító felismerésre, hogy soha nem leszek elég jó, hogy kicsi és gyarló vagyok, aki lépten-nyomon megbotlik, elesik. Ezért minden nap szükségem van az Atya irgalmára és feltétel nélküli szeretetére. Ez egy kiszolgáltatott helyzet, ami ijesztő. Ha azonban el tudom ezt fogadni, a Mennyei Atya végre magához ölelhet, nekem pedig nem lesz mitől tartanom.

5. **Condivisio – megosztás**

Örömhír megfogalmazása: Nekem ebben a szakaszban az az örömhírem, hogy...

- Az őszinte bűnbánat megigazuláshoz vezet, de nem az én erőmből, hanem Isten irgalmából.
- Isten mindig az irgalom Istene marad. Mindig megbocsát bármit, ha a bűnbánó őszinte bűnbánatot tart.

6. **Actio – tettekre váltás**

Tanúságtétel megfogalmazása: Az evangéliumi szakasz arra ösztönöz, hogy...

- Merjem magam "megalázni", s magam helyett Jézusra figyelni.
- Gyakran ismételvek magamban a vámos imáját a légzésem ritmusával. Belégzésre: „**Istenem**”, kilégzésre: „**könyörülj rajtam, bűnösön!**” fohászt mondva.